

[Kirsten Gloerfelt-Tarp.]

byggeriet, og at desuden meget af det byggeri, som fik tilsagn, utvivlsomt også uden tilsagn var blevet sat i gang, således kap. V A-byggeriet. Endvidere begrænsedes såvel det offentlige byggeri som forretningsbyggeriet stærkt.

Ingen kunne imidlertid forestille sig, at det private ustøttede byggeri så hurtigt ville få et sådant omfang, som det fik, og ingen havde ventet, at de nye finansieringsformer så hurtigt ville slå igennem. Det ærede medlem hr. Axel Kristensen og delvis også det ærede medlem hr. Thestrup må have mig undskyldt — det, de ærede medlemmer i dag har sagt, forekommer mig i høj grad at være udtryk for bagklogskab. Det er let at være bagklog. Det ærede medlem hr. Thestrup mener, at boligministeren netop af hensyn til byggerytmen skulle have holdt igen i langt større omfang i fjor. Det er selvfølgelig let nok at se det i dag, og det kan naturligvis af det ærede medlem bruges som et angreb på, at man overhovedet ønsker at have en plan til fremme af byggeriet, når man ikke er i stand til at nå det helt ideale på dette område.

Men tilbage til igangsættelsesstoppet, som er af midlertidig karakter, og som netop kun er berettiget som en kortvarig foranstaltning. Her er vi åbenbart alle enige. Bliver stoppet af længere varighed, vil det dels gribe uheldigt ind i mange dispositioner, dels have uønskede virkninger på beskæftigelsen og på boligbyggeriets omfang. Derfor må en gradvis afvikling af igangsættelsesstoppet snarest påbegyndes, og jeg forstod på den højtærede økonomiminister, at det også er hans opfattelse.

En midlertidig regulering kan efter min mening fortsat ske i henhold til § 2, stk. 3, i loven om boligbyggeri. Hvorledes denne regulering bør være, skal jeg ikke komme ind på i dag, men kun understrege, at den fortsat kun skal være midlertidig, og den må tage den udvikling inden for boligbyggeriet, som har fundet sted under den nye lov, i betragtning; f. eks. har vi så at sige ikke fået bygget boliger til de mindstbemidlede, og det var målet at bygge langt flere af den slags lejligheder end tidligere.

Det ærede medlem hr. Axel Kristensen

var inde på mange spørgsmål, som ikke direkte vedrører boligbyggeriet, spørgsmål, der måske i højere grad var af såkaldt politisk karakter; men det ærede medlem nævnte også, at byggeriets kapacitet efter hans opfattelse ikke var stor nok; der var behov for boliger, og man burde kunne bygge flere. Det er jeg enig med ham i. Der gør sig trods tekniske fremskridt en stor træghed gældende på dette område.

Vi har i år og dag talt om betydningen af planlægning, rationalisering, standardisering, ophævelse af visse faggrænser, så ufaglærte i større udstrækning kunne anvendes, om øget tilgang af lærlinge og meget mere, der alt skulle virke til, at man kunne få bygget mere, vel at mærke til rimeligere priser. Liberaliseringen har indtil nu ikke kunnet løse problemet. Det er trist, at et samfund som det danske ikke kan overkomme at bygge 30 000 boliger om året og dertil skoler, sygehuse m. m. i ønskeligt omfang og alt det erhvervsbyggeri, der mere og mere bliver en nødvendighed. Det er ganske vist et fremskridt, som den højtærede økonomiminister omtalte, at der foregår betydelig mere vinterbyggeri end tidligere. Her kan man dog se et vist resultat af bestræbelserne, selv om man naturligvis bør kunne nå længere frem. Også med hensyn til standardisering og på enkelte andre områder er der jo visse fremskridt at spore.

Man hører fra forskellig side den anskuelse fremsat, at den nuværende situation inden for boligbyggeriet kun er et overgangsfænomen, at byggevirksomheden af sig selv uden indgreb udefra i løbet af nogle få måneder ville have fundet sit naturlige leje, og at staten blot kan indskrænke sin egen bygge- og anlægsvirksomhed. Sådanne synspunkter gør direktør Victor Vilner sig til talsmand for i Berlingske Tidendes kronik den 10. marts. Det er vel forståeligt, at byggeerhvervet ønsker at vide, under hvilke regler det skal arbejde, og ikke ønsker bestandige ændringer i vilkårene; men man skulle dog kunne vente, at dets mere fremtrædende talsmænd kunne anlægge noget videre synspunkter.

I hvert fald er det regeringens og folketingets opgave at se på virkningerne for hele samfundet. Det offentlige byggeri har så sandelig taget sin betydelige del af byrderne